Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnhusvegen 33
2661 Hjerkinn

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47
fminpost@statsforvalteren.no
http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre

Øvre Dørålseter
Solsidevegen 308
2663 DOVRESKOGEN

Saksbehandler Trond Stensby **Vår ref.** 2021/2253-3 432.2 **Deres ref.** **Dato** 25.02.2021

Delegert sak. Dørålen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2021 - 2025 - utmark / brøytet veg - Øvre Dørålseter

Vedtak

A.
Med hjemmel i verneforskriften for Dørålen landskapsvernområde § 3, punkt 5.3 b) og c) får Øvre Dørålseter tillatelse til bruk av snøskuter, på etablert vintertrase, for frakt av brensel, materialer, utstyr, proviant og gjester i forbindelse med drift av turisthytta i påsken, jf. forvaltningsplanen vedlegg 22, figur 2 nedenfor.

B.
Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 får Øvre Dørålseter dispensasjonen fra verneforskriften for Dørålen landskapsvernområde til brøyting og transport på veien til Dørålseter, jf. pkt. 1 – 2 nedenfor.

1) Hvis veien er naturlig bar, kan det istedenfor snøskuter på snødekt mark, brukes bil/traktor i forbindelse med tilsyn og vedlikehold av bygninger og anlegg (dette kan gjennomføres med snøskuter på snødekt mark uten søknad). Gjelder for vintersesongene 2021 - 2024

2) Dørålseterveien kan brøytes fra og med 14 dager før palmesøndag i de år det ikke er tilstrekkelig med snø til å gjennomføre transport med snøskuter på etablert vintertrase, jf. pkt. A (dette må avklares med forvaltningsmyndigheten hver gang det er aktuelt, og forvaltningsmyndigheten kan forespørres om brøyting kan gjennomføres fra og med 20 dager før palmesøndag).

Det stilles følgende vilkår for pkt. A og B2):

- Dispensasjonen gjelder for vintersesongene 2021 - 2024.
- Transportene kan det enkelte år gjennomføres fra og med 14 dager før palmesøndag, til og med fire dager etter 2. påskedag.
- Dispensasjonen gjelder kun for nyttetransport i forbindelse med driften av turisthytta, og for transport av overnattingsgjester til og fra turisthytta.
- All kjøring skal samordnes og tilrettelegges slik at kjøreomfanget blir minst mulig og begrenses til det absolutt nødvendigste.

- Transporten omfatter kun overnattingsgjester og ikke dagsturister.
- Dersom vegen er tillatt brøytet, skal transport av gjester som skal overnatte på Øvre Dørålseter turisthytte kun tillates i privatbiler på to bestemte klokkeslett, i kolonne:
    - kl. 12:30 og kl. 16:30 ut fra Øvre Dørålseter
    - kl. 13:00 og kl. 17:00 inn til Øvre Dørålseter.
- Vegen skal ellers være stengt for allmenn ferdsel innenfor Dørålen landskapsvernområde.
- Øvre Dørålseter turisthytte plikter å informere om at vegen er stengt for allmenn bruk, og om hvordan transporten skal foregå, både på turisthytta og ved grensene for Dørålen landskapsvernområde.
    - Følgende tekst skal stå på infoplakat (som vedlagt) ved grensene for Dørålen landskapsvernområde: *Det er kun overnattingsgjester på Øvre Dørålseter som har tillatelse til å kjøre inn denne veien. Transporten skal kun foregå i kolonne kl. 13.00 og/eller kl. 17.00. Kjøring utenom disse tidspunktene er ikke tillatt.*
- Det skal føres kjørebok for all kjøring etter denne tillatelsen, også antall biler med overnattingsgjester den enkelte dag. Kopi av denne skal sendes Rondane-Dovre nasjonalparkstyre på e-post sfinpost@statsforvalteren.no senest 1. juni det enkelte år.

Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare gjelder i forhold til verneforskriften for Rondane nasjonalpark, og ikke i forhold til motorferdselloven med tilhørende forskrifter. Kommunen har ansvar for behandling etter motorferdselloven. Tiltakshaver har selv ansvar for innhenting av samtykke fra berørte grunneiere.

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Dokumenter i saken
Søknad fra Øvre Dørålseter, datert 17.02.21

Saksopplysninger
Øvre Dørålseter har i e-post datert 17.02.21 søkt om:
«Øvre Dørålseter ønsker å fornye tillatelsen for motor ferdsel i utmark / brøyta veg.
I forbindelse med drift og tilsyn av Øvre Dørålseter. Ps forrige varte i fem år.»

Øvre Dørålseter har hatt tilsvarende dispensasjon for perioden 2017 – 2020, jf. vedtak i Arbeidsutvalget i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, 27.03.2017, utvalgsak 9/2017.

Kart over Dørålen landskapsvernområde og vegen til Øvre Dørålseter er vist i figur 1.

Figur 1. Dørålen landskapsvernområde og Øvre Dørålseter. (norgeskart.no - 25.02.21)

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

I medhold av vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre den 25. september 2015 er myndighet til å treffe vedtak i alle saker som gjelder søknad om tillatelse etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, samt kurante saker etter naturmangfoldlovens § 48, delegert til nasjonalparkforvalter/sekretariat. Dette inkluderer eksempelvis saker som omhandler motorferdsel både på snødekt mark og barmark, organisert ferdsel, og ferdsel med hest, sykkel eller hundespann.

Verneformål – forskrift

Dørålen landskapsvernområde

§ 2 Formål

«Formålet med opprettelsen av Dørålen landskapsvernområde er å ta vare på et fjellområde som utgjør en del av leveområdene til villreinen i Rondane, spesielt viktige trekkområder, og å ta vare på et særpreget landskap med tilhørende planteliv, dyreliv, landskapsformer, geologiske forekomster og kulturminner.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.»

§ 3 Vernebestemmelser

«5.1. Motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter over bakken er forbudt.

…

5.2. Bestemmelsene i 5.1 er ikke til hinder for:

…

d) Motorferdsel på snødekt mark langs etablert snøscootertrasé for setereierne på Dørålsæter i forbindelse med tilsyn og vedlikehold av bygninger og anlegg.

5.3. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:
…
b) Luft- og snøscootertransport av brensel, materialer, utstyr og proviant til setrer, buer og hytter.
c) Motorisert transport av gjester på snødekt mark langs etablert snøscootertrasé for setereierne/turistbedriftene på Dørålsæter.»

Forvaltningsplan
s. 82
• Dispensasjoner for motorferdsel skal være tidsbegrenset og antall turer skal tilpasses kjøretøy og transportvolum. Hovedprinsippet er at den transporten som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser skal nyttes. Økonomiske vurderinger skal ikke tillegges avgjørende vekt.
• Med unntak for Grimsdalshytta, Haverdalseter, Dørålsetrene og Smuksjøseter, er persontransport innenfor verneområdene ikke tillatt til turisthyttene.
• All skutertransport på vinterstid som krever dispensasjon skal skje før 20. april, eventuelt 3. påskedag om den faller senere (unntak vil kunne gjøres for nødvendig næringstransport senere enn 3. påskedag).

Til forvaltningsplanen er det et eget kartvedlegg nr 22 som viser traseer for motorisert ferdsel til turisthyttenevinterstid, se figur 2.

Figur 2. Motorisert ferdsel til turisthyttene – vinter, utsnitt av vedlegg 22 til forvaltningsplanen.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Dispensasjon må heller ikke gis om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instrukser fra overordnede myndigheter spiller også inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen (og naturmangfoldloven § 48) må søknaden også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 i (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmf. § 7.

Vurdering

Etter behandling i 2017, blir det lagt til grunn at søknaden gjelder:

1. Kjøre snøskuter/beltevogn ifm transport av brensel, materialer, utstyr og proviant til turisthytta og for motorisert transport av gjester vinterstid i de år der det er tilstrekkelig med snø til dette.
2. Brøyting i forkant av påsken for å muliggjøre transport på veien i de tilfeller det ikke er nok snø til å bruke snøskuter på vintertraseen.
3. Kjøre bil/traktor på veien de vintrene veien er bar og i de tilfellene veien er brøytet til påske (forutsetter at det gis tillatelse til punkt 2). Formålet er da tilsyn, transport av varer og gjester.

Etter verneforskriften § 3 pkt. 5.3 b) og c) kan det gis tillatelse til Øvre Dørålseter sin søknad om bruk av snøskuter for frakt av brensel, materialer, utstyr, proviant og gjester.

Søknadens del som gjelder brøyting og bruk av vegen til Dørålseter krever dispensasjon etter naturmangfoldloven § 48. Siden Øvre Dørålseter kan gis tillatelse til sin transport på snødekt mark, vil en dispensasjon for bruk av bilvegen, når snøforholdene hindrer bruk av snøskuter, ikke være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene i nevneverdig grad. Dette forutsetter at vegen ikke blir åpnet for allmenn bruk.

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger:

- NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og
- NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sølnkletten.
- NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området (§ 8).

(jf. naturmangfoldloven § 8.)

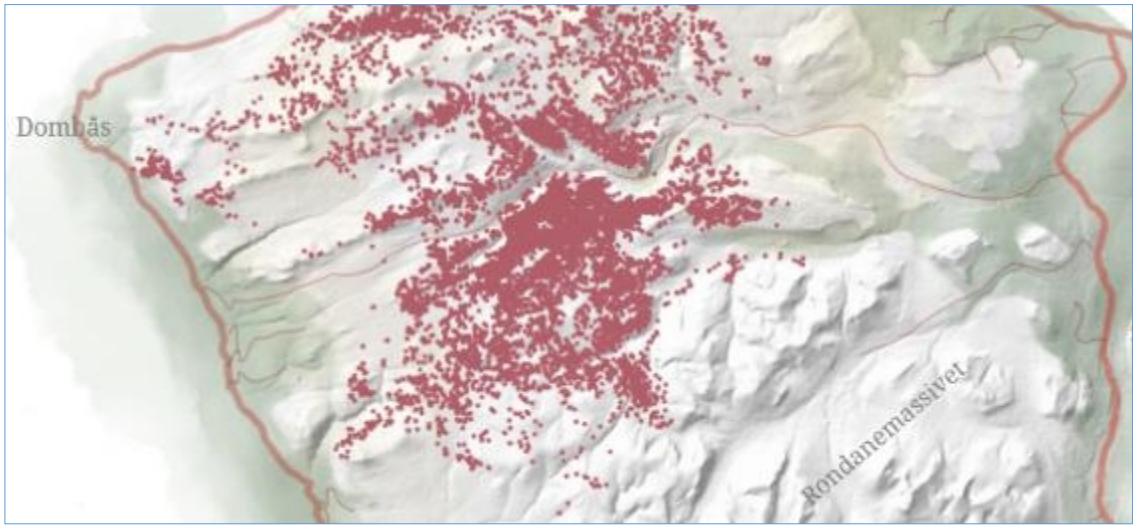
I Rondane har det pågått et GPS-merkeforsøk med simler. Et kartutsnitt med de GPS-merka simlenes arealbruk er vist i figur 3. Figuren viser at simlene i liten grad brukte området på denne tida av året i perioden 2009 – 2018.

I NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 er Atndalen utpekt som ett av flere fokusområder. Både NINA-rapporten og besøkstrategien for Rondane nasjonalpark (Rondane-Dovre nasjonalparkstyre 2015) sier at det ikke er ønskelig med økt ferdsel i den østlige delen av Rondane.

Villreinens bruk av området kan endre seg, både når det gjelder beiting og kalving. Det er derfor viktig å overvåke området med tanke på å unngå eventuelle forstyrrelser av dyrelivet.

Øvre Dørålseter har vært i drift i lang tid, fra siden før verneområdet ble opprettet. En videreføring av bruken gir derfor ingen vesentlig økning i den samlede belastningen på økosystemet. (jf. naturmangfoldloven § 9 og 10).

I tillegg blir det satt vilkår for å begrense virkningen av motorferdselen på verneverdiene. (jf. naturmangfoldloven § 12)

Figur 3. GPS-merka simlers arealbruk – vinter 2009 – 2018 (kartfortelling villrein.no)

Konklusjon
Den omsøkte motorferdselen er knyttet til videre drift av turisthytta Øvre Dørålseter, slik den har vært fra før vernetidspunktet. Søknaden kan innvilges, da den ikke er i strid med verneformålet, eller vil påvirke verneverdiene i nevneverdig grad.

Med hilsen

Trond Stensby
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:
1 Infoplakat Dørålsetervegen

Kopi til:

Paul Rindal			
Statsforvalteren i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Statens naturoppsyn Rondane			
Eirin Berge			
Villreinutvalget for Rondane nord			
Folldal kommune	Gruvvegen 1	2580	FOLLDAL
Marius Rindal			
Villreinnemnda for Rondane og Sølnkletten	c/o Fylkesmannen i Oppland, boks 987	2604	LILLEHAMMER
Villreinutvalget for Rondane nord			
Dovre kommune	Kongsvegen 4	2662	DOVRE